

TUNNIKAVA #468

Tunni teema:	Kuidas hoiduda kiusamisest sotsiaalmeedia suurlinnas?	
Külalisõpetaja:	Kristiina Treial, Kiusamisvaba Kooli sisujuht	
Õpilased:	1.-3. ja 4.-6. klass	
Tunni õpieesmärk:	Õpilane teab, mis on küberkiusamine, kuidas sellest hoiduda ja mida teha, kui siiski küberkiusamisega kokku puutub.	
Seos RÕK-iga:	Digipädevus	
45-minutilise tunni ülesehitus:		
5 min ettevalmistus ja häälestus	15 + 5 min ülekanne + küsimused külalisõpetajale	20 min õpilaste iseseisev töö klassis
Tunni teema taust:	Sotsiaalmeedia on hoolimata platvormide poolt seatud vanusepiirangutest siiski väga oluliseks suhtluskeskkonnaks juba algklassi lastele. Selles e-tunnis uurime koos Kiusamisvaba Kooli sisujuhi Kristiina Treialiga lähemalt, mis on küberkiusamine ning mida igaüks saab teha, et sellest hoiduda. Näiteks, kuidas võiks meid aidata vanaema reegel. Ja mida teha, kui siiski kohtame küberkiusamist.	
Häälestus:	<p>SOOJENDUSÜLESANNE ÕPILASTELE: Suuna õpilasi mõtlema järgmistele küsimustele:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Kas sul on nutiseade, millega vahel endast või teistest pilte teha? ☐ Kas tegutsed sotsiaalmeedias - kas sul on mõnes neist konto, kas postitad kommentaare? ☐ Kas postitad vahel pilte endast või teistest inimestest sotsiaalmeediasse? ☐ Kas oled sotsiaalmeedias kokku puutunud kellelegi (sh sulle endale) kahju tegevate postitustega? <p>Selgita õpilastele, et kui vastad "Jah" juba ühele küsimusele, on järgnev külalistund just talle.</p>	
Õpilaste iseseisev töö:	vt juhistega töölehte allpool.	
Võimalikud lisamaterjalid:	<p>KÜBERKIUSAMISE JA SELLE PEATAMISE KOHTA LEIAB LISA: Küberkiusamise ja selle vastu abi saamise info noortele, lapsevanematele ja õpetajatele: Suurim julgus Küberruumis turvalisest käitumisest: Targalt Internetis - Kiusamisest ja selle vastu astumisest üldisemalt: Abiks õpilasele - Kiusamisvaba Kool</p> <p>Õpilaste töölehel on lisatud ka abi saamise võimalused, kui tunni tulemusel keegi soovib abi otsida.</p>	

Tööleht “Kuidas hoiduda kiusamisest sotsiaalmeedia suurlinnas?”

Sotsiaalmeedia on hoolimata platvormide poolt seatud vanusepiirangutest siiski väga oluliseks suhtluskeskkonnaks juba algklassi lastele. Selles e-tunnis uurime koos Kiusamisvaba Kooli sisujuhi Kristiina Treialiga lähemalt, mis on küberkiusamine ning mida igaüks saab teha, et sellest hoiduda. Näiteks, kuidas võiks meid aidata vanaema reegel. Ja mida teha, kui siiski kohtame küberkiusamist.

ÕPETAJALE:

Kasuta töölehte nii:

- enne otseülekannet vii ennast ja õpilasi teema lainele;
- otseülekande ajal küsi õpilastelt nende küsimusi ja vahenda esinejale;
- pärast otseülekannet lahenda õpilastega ülesanded.

ENNE OTSEÜLEKANNET

SOOJENDUSÜLESANNE ÕPILASTELE:

Suuna õpilasi mõtlema järgmistele küsimustele:

- Kas sul on nutiseade, millega vahel endast või teistest pilte teha?
- Kas tegutsed sotsiaalmeedias - kas sul on mõnes neist konto, kas postitad kommentaare?
- Kas postitad vahel pilte endast või teistest inimestest sotsiaalmeediasse?
- Kas oled sotsiaalmeedias kokku puutunud kellelegi (sh sulle endale) kahju tegevate postitustega?

Selgita õpilastele, et kui vastad “Jah” juba ühele küsimusele, on järgnev külalistund just talle.

OTSEÜLEKANDE AJAL KÜSI ISE JA VAHENDA ÕPILASTE KÜSIMUSI

Et saada vastuseid õpilaste ja enda jaoks olulistele küsimustele, saad otseülekande ajal esinejale küsimusi esitada.

PÄRAST OTSEÜLEKANNET LAHENDA ÜLESANDED

E-tunniga on kaasas kolm juhtumit (lisalehel tunnikava lõpus). Võib valida ühe või läbi arutada kõik kolm. Ülesannet võib lasta teha üksi või rühmades. Juhtumeid võib kasutada ka hiljem, õpitu kinnistamiseks, näiteks võttes ühe juhtumi kogu klassile kohe külalistunni lõpus, järgmine umbes nädal ja kolmas veel hiljem. Hiljem kasutades tasub enne meenutada, mis külalistunnist meelde jäi. Hajutatud õppimine annab püsivama efekti.

Uuri juhtumit ja otsusta:

- 1) Kas siin on tegemist küberkiusamisega?
- 2) Kui jah, mida võiks teha selle peatamiseks?
- 3) Kuidas seda juhtumit oleks aidanud ära hoida vanaema reegel?

Soovitused õpetajatele juhtumitega tööks: kõigis kolmes juhtumis on küberkiusamise tunnuseid. Julgustage õpilasi mõtlema nii kannatava lapse kui tegijate poolelt - kes peaks midagi teisiti tegema või võiks tegemata jätta. Ka vanaema reeglit võib kasutada nii esialgse postituse kui ka kommenteerimise ja jagamise vaates. Kahjustava sisuga materjali võiks ka edasi jagamata jätta. Peatamiseks olulised sammud on kirjeldatud siin: noor.targaltinternetis.ee/kuber-kiusamine/, võite suunata õpilasi juhtumi arutamise käigus viidatud allikatest soovitusi otsima. Kõige tähtsam on, et õpilased jõuaksid selleni, et toimuvalt peaks rääkima vanemale või õpetajale.

Juhtumid

<p>JUHTUM 1</p> <p>Meeri komistas kooli koridoris ja kukkus suure kaarega põrandale. Temaga koos jalutanud klassiõde Sofi leidis, et see oli lihtsalt nii naljakas, ta tegi kiirelt telefoniga pildi ja saatis klassi chatti. Seejärel aitas ta Meeri püsti ja nad läksid tundi. Õhtul kodus avastas Meeri oma pildi klassi chatist ja nägi, et selle alla olid tema enda klassikaaslased irvitavaid ja haigetegevaid kommentaare kirjutanud. Meeri hakkas nutma ja ei teadnud, kuidas ta nüüd homme kooli minema peaks.</p> <p>Uuri juhtumit ja otsusta:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Kas siin on tegemist küberkiusamisega?2) Kui jah, mida võiks teha selle peatamiseks?3) Kuidas seda juhtumit oleks aidanud ära hoida vanaema reegel?	
---	--

<p>JUHTUM 2</p> <p>Ken avastas täiesti juhuslikult, et tema pildist on meem tehtud ja avalikku kanalisse üles pandud. Pilti oli vaadatud juba üle 10 tuhande korra ja selle all oli sadu inetuid ja Keni halvustavaid kommentaare. Mõned olid isegi kirjutanud, et see ju meie kooli Ken. Ken oli väga hirmul ja ei teadnud, mida teha.</p> <p>Uuri juhtumit ja otsusta:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Kas siin on tegemist küberkiusamisega?2) Kui jah, mida võiks teha selle peatamiseks?3) Kuidas seda juhtumit oleks aidanud ära hoida vanaema reegel?	
--	--

<p>JUHTUM 3</p> <p>Barbie ja Elsa on suured sõbrad. Ühel päeval tegid nad lolitamise hoos naljaka lauluvideo ja laadisid selle sotsiaalmeediasse. Juba tuligi paar esimest laiki sõpradelt. Aga siis hakkas juhtuma midagi koledat - nii tuttavad kui täiesti võõrad hakkasid postitama õelaid ja halvustavaid kommentaare. Tehti maha nende välimust ja huumorimeelt. Isegi ähvardati. Keegi võttis nende video, pani sellele uue koleda muusika ja jagas omalt poolt edasi. Barbiel ja Elsal oli väga-väga halb olla ja nad ei teadnud, mida teha.</p> <p>Uuri juhtumit ja otsusta:</p> <ol style="list-style-type: none">1) Kas siin on tegemist küberkiusamisega?2) Kui jah, mida võiks teha selle peatamiseks?3) Kuidas seda juhtumit oleks aidanud ära hoida vanaema reegel?	
---	--